

Statenbrief

Aan Provinciale Staten

Onderwerp	OV-studie Utrecht Oost en gemeentelijke scenariostudie Stedelijke Knoop Lunetten-Koningsweg
Datum	13-05-2025
Documentnummer	UTSP-556638931-1665
Van	Martijn Abeling / Raymond Bijen
Telefoonnummer	+31618908854/ +31618546988
E-mailadres	martijn.abeling@provincie-utrecht.nl / raymond.bijen@provincie-utrecht.nl
Domein/opgave	MOB/SRO
Team	PUM/SLO
Portefeuillehouder	Van Schie
Bijlagen	1. Bijlage 1 flyer OV-studie Utrecht Oost (regionale OV-studie- Lunetten-Koningsweg/Binnenstadsas) 2. Bijlage 2 rapportage OV-studie Utrecht Oost (regionale OV-studie Lunetten-Koningsweg/Binnenstadsas) 3. Bijlage 3 gemeentelijke scenariostudie SKLK (Stedelijke Knoop Lunetten-Koningsweg)

Geachte leden van Provinciale Staten,

Essentie / samenvatting:

De provincie Utrecht en de gemeente Utrecht hebben een OV-studie voor Utrecht-Oost uitgevoerd. Hierin is gekeken naar mogelijke toekomstscenario's voor OV-netwerkontwikkeling op de lange termijn (2e fase OV-schaalsprong) in relatie tot stedelijke ontwikkeling. Daarnaast is gelijktijdig door de gemeente Utrecht gestudeerd op de Stedelijke Knoop Lunetten-Koningsweg. Met deze brief informeren we u over de uitkomsten van beide studies.

Inleiding:

In deze brief informeren wij u over de resultaten van twee studies over de mogelijke keuzes voor de lange termijn aan de oostkant van de stad Utrecht. Het gaat hier om:

1. De uitkomsten van de OV-studie Utrecht-Oost (bijlage 1) waarin twee lange termijn ontwikkelrichtingen zijn verkend. Dit zijn een scenario met een ondergrondse, conflictvrije binnenstadsas als verlengde van een Merwedelijn en een scenario met een (dubbel) Intercitystation Lunetten-Koningsweg (hierna: LKW). In het najaar van 2022 is bij de afronding van diverse U Ned-studies (onder andere Mobiliteitsstrategie 2040 en de tussentijdse resultaten van de MIRT-verkenning OV & Wonen) in het BO MIRT afgesproken om als regio deze twee lange termijn OV-ontwikkelingen nader te verkennen.
2. De uitkomsten van de gemeentelijke Scenariostudie Stedelijke Knoop Lunetten-Koningsweg (hierna: SKLK) (bijlage 3). Deze scenariostudie is een product van de gemeente Utrecht (hierna: de gemeente). De scenariostudie beschrijft vier scenario's, van klein naar groot in omvang met een verschillende mix van aantallen woningen, arbeidsplaatsen en voorzieningen zoals hoogwaardig OV en fietsverbindingen.

Beide studies zijn geen onderdeel van U Ned (het gezamenlijke programma van Rijk en regio). Het college van de gemeente stuurt de scenariostudie en de OV-studie Utrecht-Oost gelijktijdig met deze brief naar haar raad.

OV-studie Utrecht-Oost in perspectief

De OV-studie Utrecht-Oost is bedoeld om meer grip te krijgen op de samenhangende OV-keuzes op lange termijn en om lopende processen te voeden. Het provinciaal OV-netwerkperspectief (vastgesteld mei 2022) omvat het perspectief op het provinciale OV-netwerk voor de periode 2025-2050. Het perspectief helpt om hoofdkeuzes op netwerkniveau te maken en een goede basis te leggen. Op basis van dit perspectief wordt momenteel een 1e fase OV-schaalsprong met onder andere een Merwedelijn samen met het Rijk in de MIRT-verkenning OV & Wonen uitgewerkt. De in de OV-studie Utrecht-Oost onderzochte richtingen gelden als een mogelijke tweede fase OV-schaalsprong of een stip op de horizon.

Uitkomsten OV-studie Utrecht-Oost

De uitkomsten van de OV-studie Utrecht-Oost zijn samengevat in de flyer die is toegevoegd als bijlage 1 (voor uitgebreide rapportage zie bijlage 2). Zowel de ontwikkelrichting LKW als de ontwikkelrichting met een ondergrondse Binnenstadsas (als verlengde op de Merwedelijn) leveren een belangrijke bijdrage aan de verstedelijking van stad en regio Utrecht en de doelen van de U Ned Mobiliteitsstrategie 2040. De studie herbevestigt dat beide richtingen passen binnen het concept wiel met spaken.

Een OV-knoop LKW en de Binnenstadsas leveren een positieve bijdrage aan de (OV)-bereikbaarheid en verstedelijking van de regio en stad Utrecht. Tegelijkertijd doet elke ontwikkelrichting dat op een eigen manier. Beide ontwikkelrichtingen trekken veel reizigers en functioneren goed als oplossingsrichting voor verschillende doelen:

- Voor de Binnenstadsas geldt dat de nadruk ligt op de grote bijdrage aan de robuustheid van het OV-systeem op lange termijn en de extra ruimte die het geeft aan het mobiliteitssysteem door capaciteit toe te voegen en schaarse ruimte vrij te spelen voor andere modaliteiten.
- Voor LKW ligt de nadruk op de kansen voor ruimtelijke ontwikkeling door het bieden van extra bereikbaarheid. Het gaat hier om een aanvulling op het mogelijk beter benutten van de bestaande tramlijn 22.

Het realiseren van beide oplossingsrichtingen vraagt echter dusdanige investeringen (waarop nog geen perspectief is) dat wellicht op termijn een keuze noodzakelijk is. Dit is om twee redenen op dit moment nog niet aan de orde:

- i. onze prioriteit en focus ligt nu op de OV-ontwikkelingen die noodzakelijk zijn in Utrecht Zuidwest en voor het Utrecht Science Park (hierna: USP) (zie ook [Propositie Groot Merwede en Rijnenburg](#)). Het gaat hier onder andere om de Merwedelijn en maatregelen op tram- en busverbindingen van/naar en op het USP.
- ii. in de Adaptieve Ontwikkelstrategie voor het NOVEX-gebied Utrecht-Amersfoort is opgenomen dat in de periode 2030-2035 pas een keuze noodzakelijk is over grootschalige vervolginvesteringen in Utrecht-Oost (zie ook verderop in deze brief).

Toelichting scenariostudie Stedelijke Knoop Lunetten-Koningsweg (SKLK) van de gemeente Utrecht

Zoals hierboven vermeld, is samen met de gemeente een OV-studie uitgevoerd naar 2 varianten om de bereikbaarheid van Utrecht-Oost te verbeteren. De Scenariostudie is een uitwerking van de gemeente waarover wij geïnformeerd worden en die het meest logisch aansluit bij de lange termijn OV-ontwikkelrichting voor extra investeringen op het spoor op het knooppunt LKW.

In de Scenariostudie werkt de gemeente 4 verschillende mogelijke ontwikkelrichtingen uit voor de knoop LKW passend binnen het kader van de Ruimtelijke Strategie Utrecht (hierna: RSU) waarin LKW is aangemerkt als een potentiële stedelijke (ov-)knoop. De gemeente geeft daarbij aan dat de eerste prioriteit voor de gemeente is het nemen van besluiten aan de Zuidwest kant van de stad, onder andere over Merwedelijn & A12-zone/Rijnenburg.

De gemeente spreekt de voorkeur uit voor een scenario, waarbij SKLK gefaseerd ontwikkeld wordt, met daarbij als eindbeeld een stedelijke (ov-)knoop met regionale impact. Daarbij onderzoekt de gemeente of het mogelijk is al een 1e fase van de permanente ontwikkeling te realiseren voordat er definitieve besluiten zijn genomen

over de ov-aanpassingen. De gemeente ziet het belang van een stedelijke knoop voor het verbeteren van de bereikbaarheid van het USP en het doorgroeien als economische motor. Zij ziet ruimte voor circa 6.500 nieuwe woningen en ruimte voor zo'n 15.000 arbeidsplaatsen. Er wordt een voorkeur voor behoud van het huidige sprinterstation Lunetten uitgesproken, met daarnaast de realisatie van een nieuw (intercity)station Koningweg. Dit wordt gecombineerd met een hoogwaardige busverbinding (BRT) tussen Westraven en USP met een tracé door de stedelijke knoop.

De Scenariostudie onderkent dat de opgave complex is. De komende periode wordt gebruikt om het plan voor de stedelijke knoop verder uit te werken met relevante inhoudelijke onderzoeken. Daarbij zal afstemming met andere overheden en betrokken partijen plaatsvinden. Belangrijke aanvullende onderzoeken zijn het MIRT-onderzoek dat momenteel wordt uitgevoerd op het spoortraject Utrecht-Arnhem-Duitse grens (hierna: UAD), en een nader te starten onderzoek naar de (on)mogelijkheden van het ontwikkelen in, of nabij het UNESCO werelderfgoed. De gemeente brengt het tijdspad en de mogelijke fasering ook in beeld, inclusief terugvalopties (ook zonder nieuw station) mocht er sprake van zijn dat de realisatie van de voorkeursrichting niet lukt.

Het tijdspad dat de gemeente momenteel doorloopt sluit aan bij wat samen met onze regionale partners en met het Rijk (binnen U Ned) is afgesproken. Daarin is beoogd om voor de mogelijke ontwikkeling van LKW en de benodigde ov-aanpassingen richtinggevende beslissingen te nemen rond 2030 – 2035.

Wij waarderen dat de gemeente een studie heeft verricht naar mogelijke ontwikkelrichtingen van de locatie LKW. Onze provinciale Omgevingsvisie, het Provinciaal Programma Wonen en Werken en het NOVEX-ontwikkelperspectief Utrecht-Amersfoort onderkennen het belang van het ontwikkelen van voldoende woningen en werkplekken om tegemoet te komen aan de behoefte hieraan.

Zoals eerder in deze brief is aangegeven ligt onze 1^e prioriteit op het ontwikkelen van Groot Merwede en Rijnenburg. Naast deze locaties in Zuidwest Utrecht, is in de provinciale Omgevingsvisie ook Lunetten-Koningweg aangemerkt als 'prioritaire locatie voor grootschalige ontwikkeling wonen en werken rondom knooppunt'. Richtinggevende besluiten in grootschalige investeringen in de schaa sprong OV aan de oostkant van de stad zoals bijvoorbeeld een station bij LKW of een ondergrondse binnenstadsas zijn in de Adaptieve Ontwikkelstrategie U Ned voorlopig neergezet in de periode 2030 – 2035 en vragen om een zorgvuldige afweging.

Het verkennen van de ontwikkelmogelijkheden op de locatie LKW ondersteunen wij. Gelet op de uitkomsten van de gezamenlijke OV-studie, onderkennen wij de potentie van LKW voor de bereikbaarheid en economische doorontwikkeling van het USP. Wij zien echter ook, dat de ontwikkeling van de locatie LKW complex is. Dit heeft onder andere te maken met vraagstukken over de lange termijn ontwikkeling van de spoorcorridor UAD, de autobereikbaarheid, het UNESCO werelderfgoed en diverse milieu- en investeringsvraagstukken.

Wij benadrukken dat hoewel de scenariostudie interessante informatie biedt over mogelijke ontwikkelrichtingen, er nog veel zal moeten worden uitgezocht en afgewogen. Wij beseffen dat dit informatie kan opleveren die van invloed kan zijn op de haalbaarheid en mogelijke aard van een stedelijke knoop LKW. Wij maken dan ook, op dit moment, geen keuze ten aanzien van de uitkomsten van de scenariostudie SKLK. Wij gaan graag nader met de gemeente en andere partners in gesprek over LKW. En wij zullen inzet plegen om onder andere via verdere onderzoeken als de UAD, het UNESCO werelderfgoed en de mogelijke fasering, samen met onze partners tot afgewogen beslissingen te komen die tegemoetkomen aan onze doelen in de provinciale Omgevingsvisie.

Vervolgprocedure / voortgang:

Met deze brief willen we u meenemen in de denkrichtingen die zijn onderzocht. Er is vooralsnog geen besluitvorming binnen afzienbare termijn voorzien. Over onze inzet, de inhoudelijke keuzes en financiering blijven wij met u in gesprek.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen